

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 4607
Tarih : 27.02.2024

10/1110

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de hak ihlalleri, disiplin cezaları ve kötü muamele ile gündemden düşmeyen cezaevleri, 2020 yılından bu yana hükümlülerin aldıkları cezaların bitmesine rağmen serbest bırakılmamaları ile gündemdedir. İnfazını tamamlamış mahpuslar, cezaevlerinde Cumhuriyet Savcının başkanlığında oluşturulan İdare ve Gözlem Kurulları tarafından düzenlenen olumsuz raporlar yüzünden infazları yakılarak tahliye edilmemektedir. İdare ve Gözlem Kurullarının vermiş olduğu bu hukuksuz uygulamaların araştırılması ve gerekli düzenlemelerin yapılması, Anayasa başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere aykırı olan ve mevcut disiplin cezalarının da ötesine geçen uygulamanın yasal mevzuattan çıkarılması yönünde atılacak adımların belirlenmesi için Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

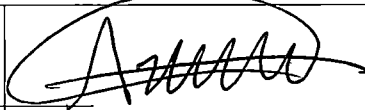
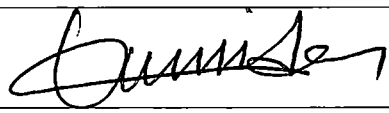
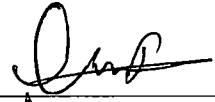
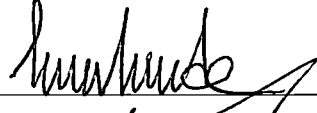
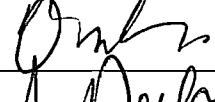
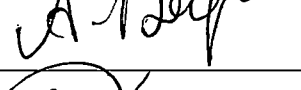
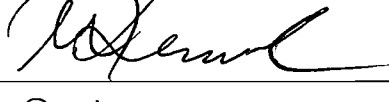
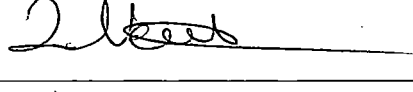
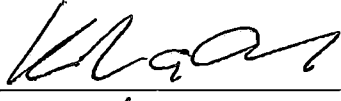
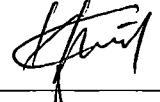
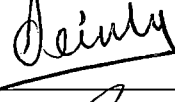
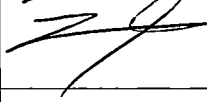
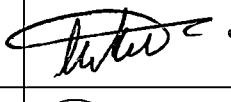
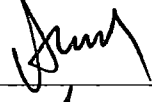
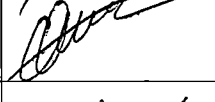
Onur DÜŞÜNMEZ

Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 89. Maddesinde yapılan değişiklik ile Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Deęerlendirmesine Dair Yönetmelik 29/12/2020 tarihinde 31349 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikle oluşturulan İdare ve Gözlem Kurulları ile 6 aylık periyotlarda mahpusun iyi halli olup olmadığını değerlendirmektedir. Bu yönetmelik doğrultusunda kurulan kurullar, kendilerini mahkeme yerine koyarak mahpuslar hakkında iyi halli olup olmadıklarına dair değerlendirmede bulunmakta, mahpusların koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik haklarından yararlanıp yararlanmayacaklarına karar vermektedirler. İdare ve Gözlem Kurulları mahpuslarla ilgili değerlendirmelerde bulunurken, mahpusun yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce aldıkları disiplin cezalarını da gerekçe göstererek iyi olmadıklarına karar vererek “geçmişe yürüme yasağı” ilkesine aykırı hareket etmektedirler. Ayrıca, İdare ve Gözlem Kurulları mahpusların iyi halli olup olmadığına karar verirken soyut ve sübjektif yorumlarda bulunmakta, siyasi mahpuslardan da pişman olduklarına dair beyan istemektedirler. Asıl olarak siyasi mahpuslar açısından bu kurullar, mahpuslara pişmanlık dayatmaktadır ve mahpusların özgürlüğü kendisini mahkeme yerine koyan kurullar tarafından ellerinden alınmaktadır. Elektik ve suyu tasarruflu kullanıp kullanmamak, kütüphaneden kitap almamak, psikoloğa çıkmamak gibi hukuken geçersiz ve soyut gerekçeler öne sürülerek mahpusların tahliyelerine engel olunmaktadır. Belirtilen bu gerekçeler hukuk devleti iddiasında bulunan herhangi bir ülkede bir kişiye dışarıda ceza verilmesi imkânsızken Türkiye’de mahpuslar açısından cezalandırma gerekçesi yapılabilmektedir. Bu kararlardan kaynaklı olarak yüzlerce politik mahpus denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme haklarından mahrum bırakılmaktadır. Bu kurullar hukuk dışına çıkarak mahpusların koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik haklarını engelleyerek, mahpusların neredeyse tüm haklarının kullanımına karar vermekte ve genel olarak tüm hakları çeşitli sebepler öne sürülerek engellenmektedir. Cezalarının yatar kısmı bir yılın altına düşen mahpusların hem denetimli serbestlik hem de açık hapishaneye ayrılma hakkı bulunmaktadır. Ancak siyasi mahpuslar bu haklarından yararlandırılmamaktadır. Hatta yasal haklarından yararlandırılmaları bir yana, onlarca siyasi mahpus yatarlarını bitirmesine rağmen tahliye edilmemektedirler. İdare Gözlem Kurulu kararlarına yapılan itirazlar da (İnfaz hakimliğine) ne yazık ki şekli olarak ele alınmakta ve idare gözlem kurulu kararları onaylanmaktadır. İnfazını tamamlanış kişilerin idare gözlem kurulu kararı ile infazlarının ertelenmesi veya infazların

yakılması hem TCK'nın 7. maddesinde düzenlenen hakların gaspına hem de 5275 sayılı yasanın negatif yorumlanması ile hakların özgürlüklerin yok sayılmasına yol açmaktadır. Yaşanan bu hukuksuzluğa son verilerek tutuklu ve hükümlülerin TCK'nın 7. maddesindeki hakları ile 5275 sayılı yasadaki hakları dikkate alınmalı ve tahliyeleri sağlanmalıdır. Hapishane idarelerinin mahpus hakkında ancak ve ancak yargı makamlarının karar verebileceği hallerde, yargı makamlarının yetkilerini dahi aşan bir yerde konumlandırılarak adeta karar mercii haline getirilmesi olanağı veren düzenlemelere son verilmelidir. Anayasa başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere aykırı olan ve mevcut disiplin cezalarının da ötesine geçen uygulamanın yasal mevzuattan çıkarılması gereklilik arz etmektedir. Bu yöndeki hak ihlallerinin araştırılması ve giderilmesine dönük önlemler belirlenmeli, cezaevlerindeki koşullu salıverme şartları oluşmuş hükümlülerin idare ve gözlem kurulunun keyfi raporlarına binaen iyi halli sayılmadığı ve koşullu salıverme hakkından faydalandırılmadığı iddialarının araştırılarak yeni yasal düzenlemenin neden olduğu hak ihlallerinin giderilmesine dönük tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

1	Siman Gıptırmek	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlı
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMAÇ	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	